

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ОБЛАСТЕН КРЪГ – 24.02.2012 г. – X КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- 40 тестови задачи, от които 15 задачи с избираем отговор и 25 със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – анализ на исторически документ, който не трябва да надвишава 3 ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с 0 (нула) точки.

Максималният брой точки е 100.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой 30 точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със син химикал.

По време на изпита не може да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Кои са двете воюващи коалиции по време на Първата световна война?

- А) Тристранният пакт срещу Тройния съюз
- Б) Тройният съюз срещу Антантата
- В) Антихитлеристката коалиция срещу Тристранния пакт
- Г) Съгласението срещу Антихитлеристката коалиция

2. Посочете понятието, пропуснато в следващия откъс:

«Чл. 1. Високодоговарящите страни гарантират поотделно и общо, както е постановено в следващите членове, поддържане на териториалното, установено чрез границите между Белгия и Германия и между Германия и Франция, и ненарушимостта на посочените граници.»

- А) отклонение
- Б) приложение
- В) статукво
- Г) пространство

3. Къде се намира седалището на ООН?

- А) Женева
- Б) Лозана
- В) Ню Йорк
- Г) Сан Франциско

4. Прочетете текста и посочете режима на управление, който отговаря на описанието:

„Научното понятие диктатура означава власт, неограничавана от нищо, несковавана от никакви абсолютни правила, опираща се пряко на насилието.“ – казва Ленин. Тъй като пролетариатът излиза неспособен да я осъществи, с това дело се нагърбва авангардът на работническата класа – партията“.

Из „Утопията на власт“, М. Гелер, Ал. Некрич, 1994 г.

- А) фашизъм
- Б) националсоциализъм
- В) авторитаризъм
- Г) болшеvizъм

5. Посочете реда, в който дадените събития са подредени в хронологическа последователност:

Версайски договор (1); анилус на Австрия (2); обявяване на Германия за република (3); идване на Хитлер на власт (4); избиране на Хинденбург за президент (5).

А) 1, 3, 2, 4, 5.

Б) 1, 5, 4, 3, 2.

В) 1, 3, 5, 4, 2.

Г) 5, 2, 3, 4, 1.

6. Политиката на изолационизъм, към която се ориентират САЩ след Първата световна война, има за цел да:

А) гарантира създаването на американската „Велика общност”

Б) предпази страната от влиянието на болшеvizма

В) предпази държавата от международни усложнения

Г) ограничи потока от емигранти от Европа и Латинска Америка

7. Каква основна цел на Обществото на народите е заложена в текста на чл. 10 от Устава на организацията?

„Членовете на обществото се задължават да зачитат и поддържат срещу всяко външно нападение териториалната цялост и настоящата политическа независимост на всички членове на Обществото и че последното трябва да вземе подходящи мерки за ефикасното запазване мира на народите.”

А) да отхвърли усилията на президента Уилсън

Б) да гарантира запазването на мира и новия световен ред

В) да реши конфликта между Гърция и България в Петричко

Г) да гарантира допълнителни привилегии на основния етнос в държавата

8. Идеята от 20-те години на XX в. за отказ от войната като средство на националната политика и поставянето ѝ извън закона принадлежи на:

А) Аристид Бриан

Б) Жорж Клемансо

В) Леон Блум

Г) Александър Милеран

9. Коминтернът има претенциите да:

А) се бори за световен мир

Б) бъде световна комунистическа партия

В) бъде световен комунистически синдикат

Г) се бори против комунистите по света

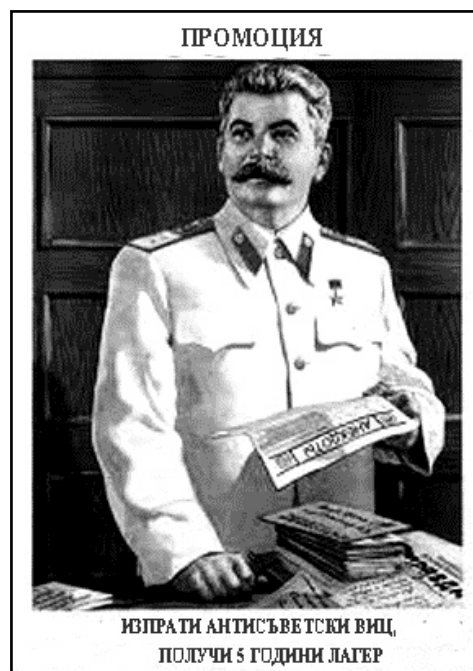
10. Кое от дадените твърдения отразява най-точно смисъла на изображението?

А) представя изграждането на култа към личността на Сталин

Б) рекламира пред света съветските пионерски лагери

В) стимулира чувството за хумор сред съветските граждани

Г) осмива отношението на съветската власт към другомислещите

11. Прочетете откъса от писмото и посочете до кого е адресирано:

„С избирането на Хитлер за райхсканцлер Вие предадохте нашето священо немско отечество в ръцете на един от най-големите демагози на всички времена. Аз Ви предричам съвсем сериозно, че този проклет мъж ще бутне нашия Райх в пропастта и ще доведе нашата нация до неопикуема мизерия. Бъдещите поколения ще Ви прокълнат и в гроба заради това решение.“

Из „История на Германия“, Д. Раф, 1999 г.

- А) П. фон Хинденбург Б) Г. Щреземан В) Е. Телман Г) кайзер Вилхелм II

12. Коя е основната характеристика на европейската социалдемократия?

- А) подкрепя идеята за световна революция
Б) придържа се към парламентарната демокрация
В) работи в сътрудничество с фашизма
Г) приема сталинизма като идеология

13. На снимките са представени три известни политически лица. Посочете коя част от следното твърдение за тях НЕ отговаря на истината:

Това са трима монарси, на три балкански държави, които установяват авторитарни режими по едно и също време.

Карол II

Александър Карагеоргиевич

Борис III

- А) Това са трима монарси,
Б) на три балкански държави,
В) които установяват авторитарни режими
Г) по едно и също време.

14. В коя държава Световната икономическа криза (1929-1933) няма големи отражения?

- А) Италия Б) Великобритания В) Германия Г) СССР

15. Кой от посочените конфликти е по време на Втората световна война?

- А) гръцко-турската война Б) итало-абисинската война
В) съветско-финландската война Г) англо-бурската война

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

16. Отбележете със знака „X“ кои от посочените точки в програмата на американския президент Удроу Уилсън (известни като “14-те точки”) са изпълнени:

	Точки от програмата на Уилсън	Изпълнено
А)	Премахване на всички икономически бариери и установяване на равни условия за търговия между всички държави...	
Б)	Предоставяне на пълна възможност на народите на Австро-Унгария за автономно развитие...	
В)	Създаване на независима полска държава със свободен и сигурен излаз на море...	
Г)	Изтегляне на всички чужди войски от Белгия...	
Д)	Свободно и безпристрастно разрешаване на всички колониални спорове	
Е)	Изтегляне на всички чужди войски от Франция и връщане на Елзас и Лотарингия...	
Ж)	Взаимни гаранции, осигуряващи намаляването на националните въоръжения до пределния минимум...	

17. Свържете всяко понятие с примера, който го илюстрира:

А) антиревизионизъм

Б) марионетна държава

В) планова икономика

Г) доминион

Д) окупация

Канада
Петилетка
Рурска област
Манджукуо
Балкански пакт

18. Посочете четирима президенти на САЩ в периода 1918-1941 г. като ги подредите в хронологически ред:

А)

Б)

В)

Г)

19. В едно изречение приведете аргументи, че дадените твърдения са НЕВЕРНИ:

А) Републиката в Германия, прокламирана с Ваймарската конституция, за германците е символ на техните победи и придобити територии

.....

Б) Италия е наречена „победената победителка“, защото през 1916 г. напуска Антантата и се присъединява към Централните сили.

.....

20. Подчертайте излишното име или понятие в редицата и посочете признака, по който ги групирате:

А) автаркия, интернационализъм, дуче, корпоративизъм

признак

Б) Ел Аламейн, Курск, Пърл Харбър, Ялта

признак

В) Палмиро Толиати, Морис Торез, Аристид Бриан, Леон Блум

признак

Г) Нилс Бор, Чарлз Линдберг, Албърт Айнщайн, Ирен Жолио-Кюри

признак

21. Подредете в хронологическа последователност събитията (от 1 до 5):

	Събитие	Хронологичен ред
А)	Първото лейбъристко правителство във Великобритания идва на власт	
Б)	Биреният бунт в Мюнхен	
В)	Приемането на Германия в ОН	
Г)	Атентатът в църквата „Св.Неделя“	
Д)	Началото на „Сухия режим“ в САЩ	

22. Вярно или грешно? Поставете знак „✓“ пред вярното твърдение и знак „X“ пред грешното.

А) ☐ След края на Втората световна война в Германия и Япония са разположени съюзнически окупационни войски.

Б) ☐ В периода между двете световни войни съществува силна президентска власт в Германия, САЩ и Румъния.

В) ☐ Първата среща на Тримата големи, по време на Втората световна война, се провежда през октомври 1944 г. в Москва.

Г) ☐ Самостоятелното правителство на БЗНС въвежда в България задължително 7-годишно основно образование.

Д) ☐ Това, което различава италианския фашизъм от нацизма, е култът към партийния лидер.

Е) ☐ На 25 април 1945 г. в Ню Йорк се учредява ООН с участието на 51 държави.

23. Срещу дадените термини запишете техен синоним:

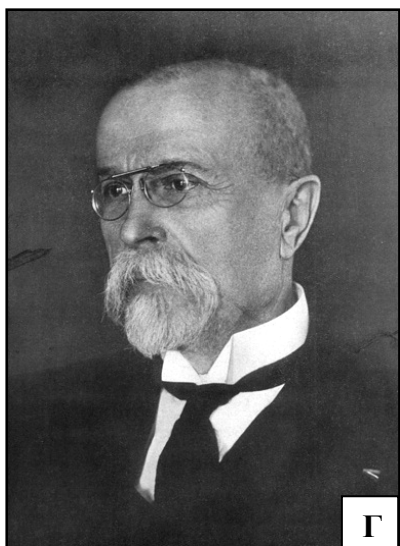
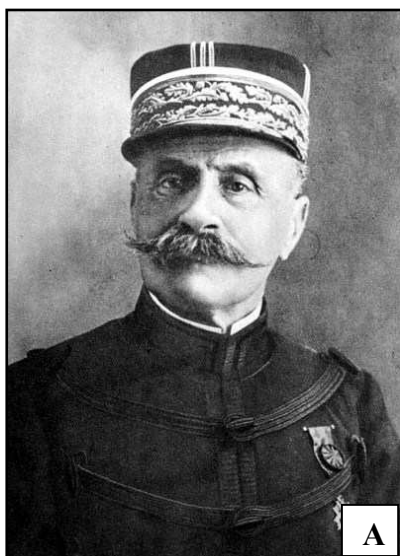
ПРИМЕР: холокост – геноцид

А) референдум –

Б) разоръжаване –

В) преразглеждане –

24. Разгледайте внимателно снимките и попълнете таблицата, като запишете името и буквата от снимката на съответното място: *Йосип Тито; Лев Троцки; Томаш Масарик; Ахмед Зогу; Фердинанд Фох; Чан Кайши*

Буква	Име	Остават в историята с:
		Аз бях фелдмаршал, довел Франция до победа в Първата световна война. Мои са думите за Версайския мир: „Това не е мир, това е двадесетгодишно примирие“.
		Аз бях първият президент на Чехословакия, смятан за символ на демокрацията в своята страна.
		Като лидер на Гоминдана от 1925 г. воювах и с японците, и с комунистите. Сам се удостоих със званието „генералисимус“.
		Аз бях един от учредителите на Третия интернационал и главен съперник на Сталин за властта след смъртта на Вл. Ленин.
		Аз бях ръководител на югославското съпротивително движение през Втората световна война, а след нея несменяем лидер на Югославия до смъртта си през 1980 г. През цялото си управление, аз водех независима политика от СССР и целия Източен блок.
		Аз се самопровъзгласих за крал на Албания и управлявах авторитарно страната до бягството си през 1939 г.

25. Прочетете откъса, представящ възгледите на китайския политик Сун Ятсен (1866-1925) и изпълнете поставените задачи:

“Първа ще бъде фазата на борбата срещу старата система, после фазата на образованата власт, после фазата на истински демократичното управление ... на три принципа: Национално освобождение, Демократично правителство, Социалистическа икономика. Като стар учител Сун обича да рисува на черната дъска голям кръг с малки кръгове вътре – Консерватизъм, Либерализъм, Социализъм и Комунизъм – Гоминданът взема най-доброто от всеки и ги съчетава Д-р Сун признава: “Добре организирани държави броят гласовете от избирателните урни. Лошо организирани държави броят телата на мъртвите по бойните полета Аз искам един Китай, който няма да има нужда да си затваря външната врата през нощта. “

Из „Съвременността“, Пол Джонсън

А) Опишете фазите на процеса на развитие на Китай според Сун Ятсен.....

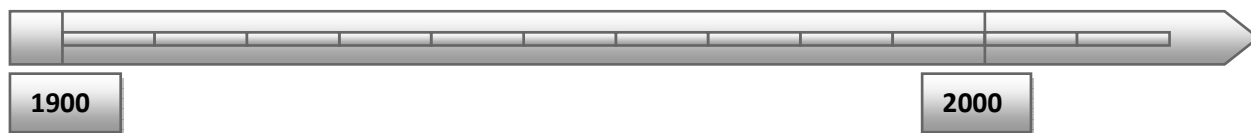
Б) Подчертайте в текста основните принципи на това развитие.

В) Кой от тези принципи за него е приоритетен? Аргументирайте се.....

26. Нанесете върху линията на времето годините на посочените събития:

- А) десанта в Нормандия
- Б) похода на Мусолини към Рим
- В) Нюрнбергския процес
- Г) началото на Корейската война
- Д) назначаването на Хитлер за германски канцлер
- Е) пленяването на германските войски при Сталинград

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби впишете буквата на събитието.

27. Попълнете таблицата, като от дадените термини и названия подберете тези, които отговарят най-пълно на развитието на СССР и САЩ между 1918 и 1941 г.:

„Нов курс“; „борба за жизнено пространство“; „Голяма чистка“; Фаланга; петилетка; „санация“; изолационизъм; НЕП; двупартийна система; „Сух режим“, окупиране на прибалтийските държави; еднопартийна система; Холокост; гражданска война; „износ на световна революция“; „Голяма депресия“; национализация; световен кредитор.

	Вътрешна политика	Външна политика	Икономика
САЩ			
СССР			

28. Довършете твърденията като подчертаете ГРЕШНИЯ вариант от предложените възможности:

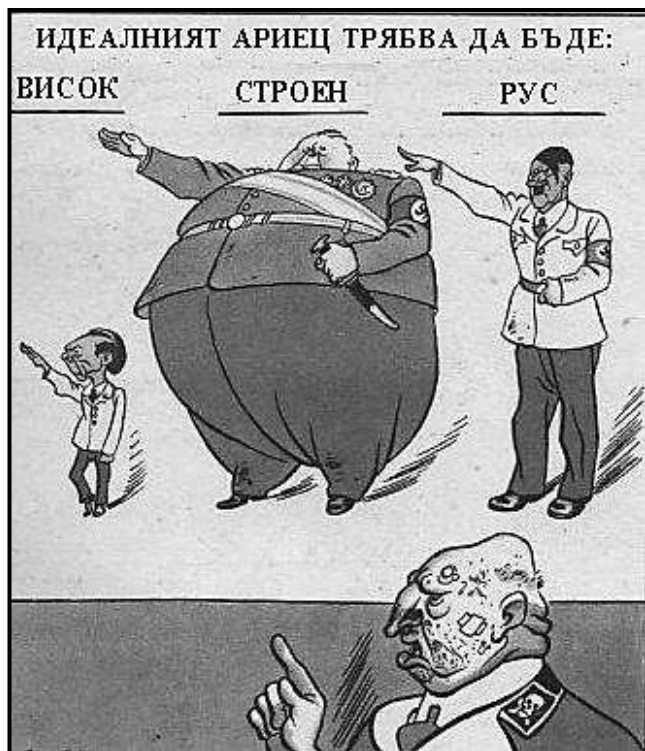
А) Балкански държавник, който е наречен „реформатор с похвати на диктатор“ е **Мустафа Кемал/ Александър Малинов**.

Б) Начело на пасивна съпротива на гражданско неподчинение срещу англичаните в Индия застава **Джавахарлал Неру / Махатма Ганди**.

В) „Малкият принц“ е герой от книга на **Ерих Кестнер/ Антоан дьо Сент-Екзюпери**.

Г) Детективът Еркюл Поаро е герой от поредица на писателката **Агата Кристи/ Вики Баум**.

29. Разгледайте внимателно изображението и отговорете на въпросите след него:

А) Какъв е жанрът на това изображение?

.....

.....

Б) Какви черти трябва да притежава представителят на идеалната раса?

.....

.....

В) Запишете имената на трите персонажа, като имате предвид, че един от тях е министър на пропагандата, а друг – райхсмаршал и ръководител на Луфтвафе.

.....

.....

.....

„Нагледно пособие към лекцията на учен-генетик“

30. Попълнете пропуснатото в таблицата

Договор	Държави/Коалиции	Година
Крайовска спогодба и
Договор от Рапало	Германия и	1922
Трианонски договор и държавите-победителки
Лозански договор	Турция и

31. Попълнете пропуснатото:

А) Диктаторът Салазар управлява в.....

Б) Във Франция през 30-те години управляващ е фронт.

В) Преди да основе фашисткото движение, Мусолини е бил член на партия.

Г) „Латеранските споразумения“ са сключени между Мусолини и

32. Развийте абривиатурите:

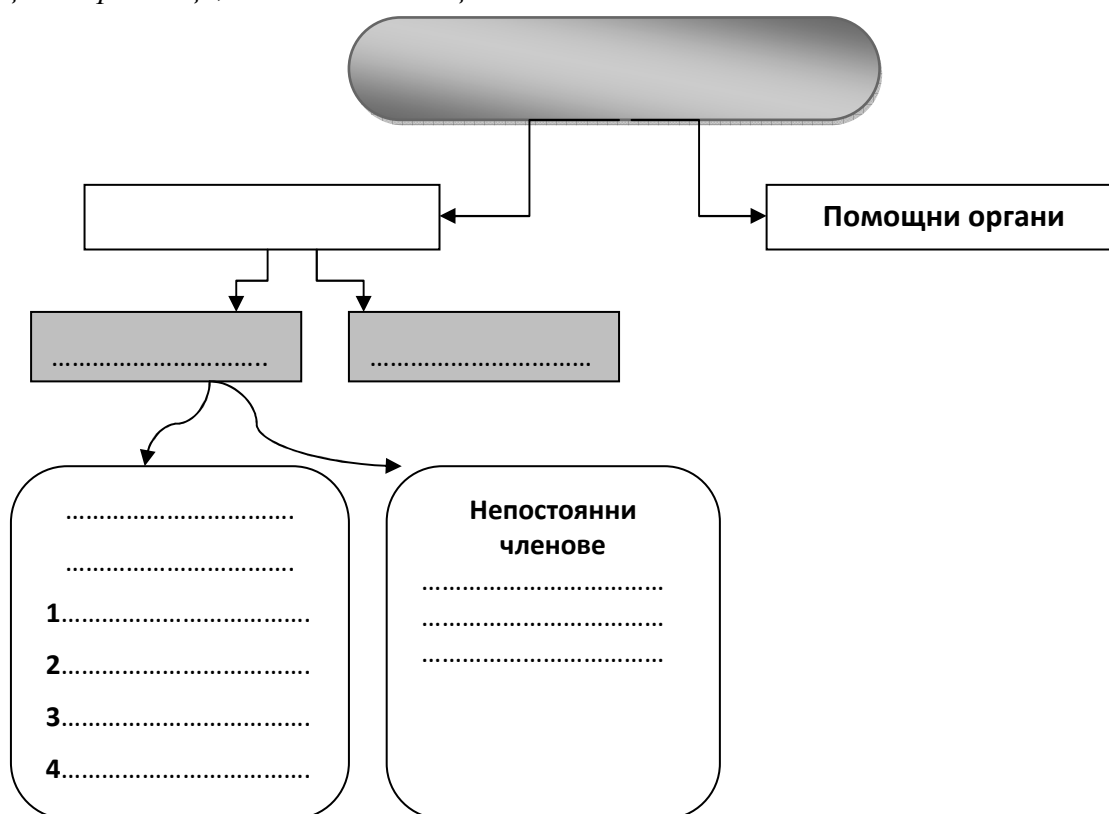
ПРИМЕР: ВКП(б) – *Всесъюзна комунистическа партия (большевики)*

- А) ИНК –
 Б) РСФСР –
 В) НЕП –

33. Като използвате дадения текст, попълнете схемата:

“Обществото на народите се създава от 42 държави учредителки, всяка от които има право на едни глас. Съгласно Устава върховен орган на ОН е Общото събрание, в което вземат участие страните учредителки. Свиква се веднъж годишно, взема решения (рекомендации) с пълно единодушие и контролира бюджета. Изпълнителен орган е Съветът с неговите постоянни и непостоянни членове. Първите включват Великобритания, Франция, Италия и Япония, а вторите се избират от Събранието. Постоянно действащ орган на ОН е Секретариатът със седалище Женева.

Помощни органи на ОН са Агенцията по здравеопазване, Комисия по разоръжаване, Международна организация по труда, Комисия за подмандатните райони, Комисия за бежанци и наркотици, Комисия по малцинствата.”

34. Срещу всяка характеристика на демокрацията напишете противоположното ѝ проявление при тоталитаризма:

	Демокрация	Тоталитаризъм
	ПРИМЕР: Легална политическа борба	преследване на опозицията, развити репресивни органи
А)	Многопартийна система	
Б)	Пазарна икономика	
В)	Свободни медии	
Г)	Свобода на личността	

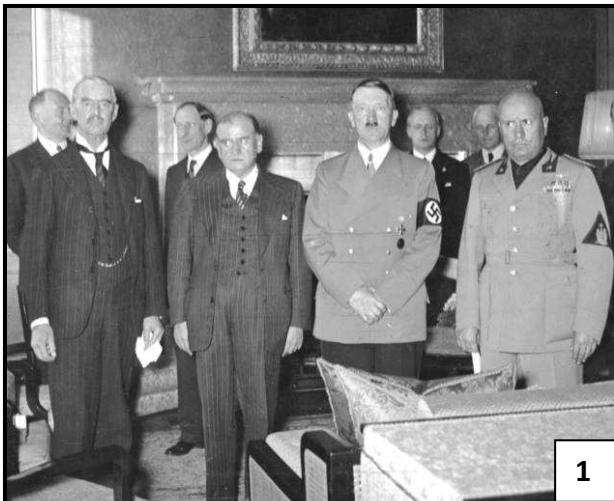
35. Прочетете документа и отговорете на въпросите след него:

„..... е преди всичко система, насочена срещу диктатурата. Тя не допуска господство, никакво концентриране на властта, обратно, стреми се да ограничава държавната принуда[...] Тя позволява обществото да се освободи от правителство, което не се е справило.“

К. Попър

- А) Кое е понятието, пропуснато в откъса?.....
- Б) По какъв начин се осъществява смяната на властта в подобно общество?.....
- В) Коя икономическа доктрина съответства на подчертания израз?.....

36. Представени са две снимки, свързани логически помежду си. Отговорете на въпросите, като имате пред вид, че първата представя среща между ръководители на четири европейски сили, а втората – завръщането на един от тях в родината му:

- А) По време на кое събитие е направена първата снимка?
- Б) Какво решават за държава, която не е представена на срещата? Коя е тя?
- В) Подчертайте фразата, която произнася политикът на втората снимка при завръщането си:
- 1) „Носим смъртник“
 - 2) „Нося мир на нашето време“
 - 3) „Нека никога не преговаряме от страх.“

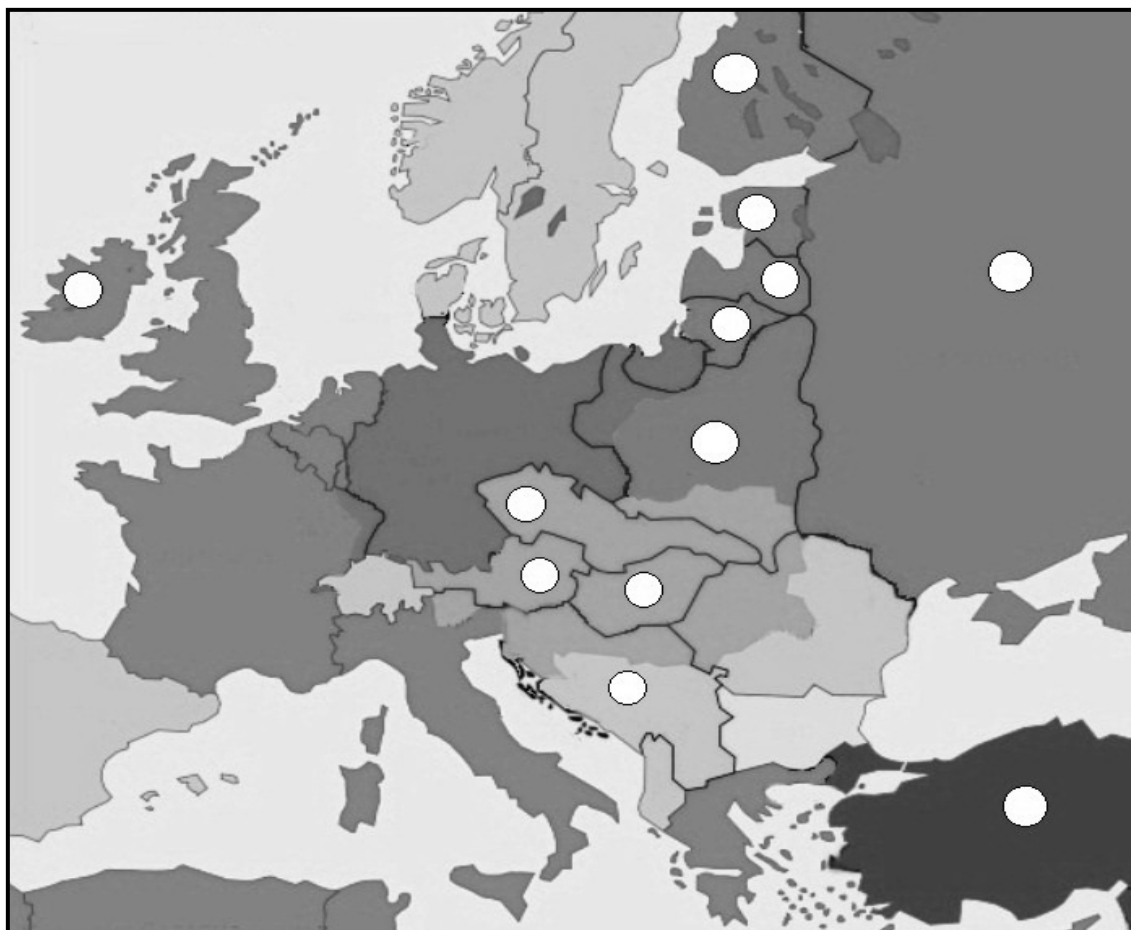
37. Попълнете таблицата като следвате примера:

Име	Фамилия	Област	Държава
ПРИМЕР: Кларк	Гейбъл	Кино	САЩ
Едвард	Мунк		Норвегия
	Сенкевич	литература	
Луис	Армстронг		
Пабло		изобраз. изкуство	
	Шостакович		СССР
	Чаплин		

38. За всяко определение подберете и запишете едно понятие, което му съответства:
ратификация, коалиция, денонсиране, демилитаризация, деноминация,
конвертируемост, протекционизъм, пацифист, девалвация, дисидент, плебисцит

	Понятие	Определение
А)		Човек, който се противопоставя на войната като средство за разрешаване на конфликти
Б)		Обявяване на договор за невалиден, отказ от спазване на договор
В)		Възможност на дадена валута да се обменя в друга
Г)		Призната политическа независимост на държавата, в която не се допуска чужда намеса във външно- и вътрешнополитическите ѝ дела.
Д)		Човек, който активно се противопоставя на налагано мислене, политика или устройство в недемократично общество с цензура
Е)		Признаване на законната сила на международен договор след приемането му от висшия орган на държавната власт

39. На картата е изобразена Европа с териториалните промени между 1914 и 1923 г. Внимателно я прочете и изпълнете поставените задачи:

А) Нанесете в квадратчетата върху самата карта номерата на новосъздадените държави, както и на тези, които са с променени имена, следвайки номерацията:

1) Финландия	2) Турция	3) Латвия	4) Литва
5) Унгария	6) СССР	7) Чехословакия	8) Австрия
9) Полша	10) КСХС	11) Естония	12) Ейре

Б) Върху списъка с държавите в А) подчертайте тези, които НЕ са републики към 1922 г.

40. В дадения текст са допуснати 8 грешки. Подчертайте ги и ги поправете.

Правителството на Александър Стамболийски сменя посоката за решаване на земеделския въпрос, като търси сближение със СССР и хвърля всички усилия за възвръщане излаза на Адриатическо море. По време на пограничния инцидент в Петричко през 1923 г., под натиска на Берлин, Сърбия се оттегля от българските територии и изплаща обезщетение на страната. Правителството на А. Ляпчев получава два външни заема под гаранцията на Американската банка. През 1934 г. съседите на България сключват Балканския пакт за гарантиране на българските граници.

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 3 страници анализ на графиките, представящи промишленото производство на водещите държави в света през 1920--1932 г.

Схема 1: 1920-1929

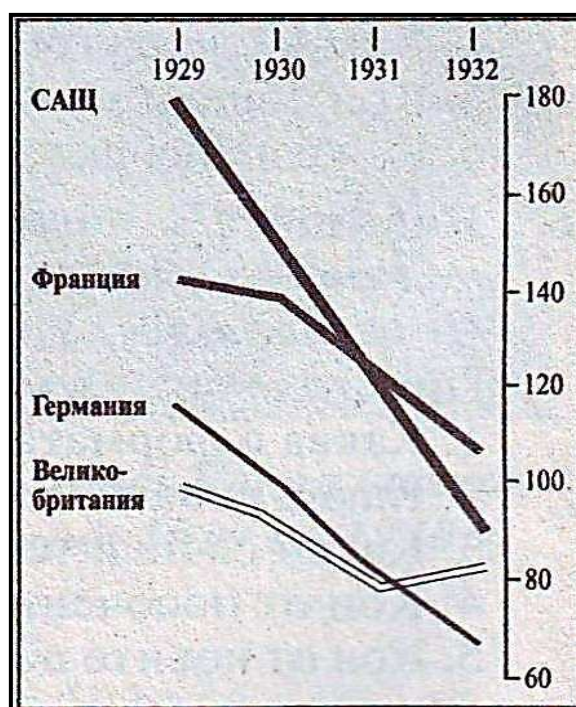

Схема 2: 1929-1932

При анализа вземете под внимание следните опорни въпроси:

1. Защо промишленото производство е важен показател за развитието на икономиката на една държава?
2. По какъв критерий са подбрани двата периода, представени на графиките?
3. Защо като база за сравнение в първата графика е избрана 1913 г.?
4. Кои са характеристиките на развитието на всяка една от посочените държави през всеки от двата периода: изходна позиция спрямо базата, темп на растеж/спад, специфика на динамиката на процеса, най-ниско и най-високо ниво?
5. Как всяка една от страните опитва да се справи с процеса, представен на втората графика? (Посочете по едно действие, което предприема всяка страна).

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:ч. ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....

Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....

Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--